Resumé

Cílem této práce je rozbor azylového práva Evropské unie s důrazem na změny, které přinesla Lisabonská smlouva. Práce popisuje vývoj azylového práva EU, budování Společného evropského azylového systému (CAES) a změny, které zavedla Lisabonská smlouva v porovnání s dřívější úpravou. Text se také zabývá právem na azyl, které je jako fundamentální právo zakotveno v Listině základních práv EU.

Diplomová práce je rozdělena do 7 kapitol. V první části práce sleduji historický vývoj azylového práva Evropské unie a počátky jeho harmonizace až do přijetí Amsterdamské smlouvy. Druhá kapitola je věnována procesu výstavby CAES, který se již před více než 10 lety stal hlavní prioritou azylové politiky EU, a který má za cíl sjednotit azylová práva členských států a zajistit tak jednotné uplatňování nejen mezinárodních, ale i evropských právních předpisů z této oblasti. Nedávné rozsáhlé změny ve struktuře a fungování Evropské unie, které přinesl vstup Lisabonské smlouvy v platnost, jsou obecně nastíněny v kapitole třetí této práce. Podrobnějšímu popisu změn zejména ve fungování orgánů Unie se práce věnuje v následující kapitole, která je rozdělena do sekcí podle orgánů. Zde je ve stručnosti popsána každý orgán z obecného hlediska a v navazující podkapitole je blíže rozebrán vztah daného orgánu k azylovému právu a zejména pak vzhledem ke změnám, které přinesla Lisabonská smlouva. Pátá kapitola se věnuje tzv. minimálním standardům a přechodu na uniformní sjednocení úpravy. Podle prvního odstavce čl. 78 SFEU *„Unie vyvíjí společnou politiku týkající se azylu, doplňkové ochrany a dočasné ochrany[…]“*, což je oproti dřívější úpravě krok dopředu v harmonizaci azylového práva. Kapitola dále rozebírá příslušné směrnice a Dublinské nařízení, které zaručují splnění práv a závazků dle výše uvedeného článku. Předposlední část práce se zabývá Listinou základních práv EU, která se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost stala právně závazným dokumentem. Její pozice vzhledem k dalším úmluvám, které jsou věnovány lidským právům, byla a je otázkou diskuze, proto se jejímu postavení v rámci ochrany základních práv věnuji v první částí kapitoly. Druhá část šesté kapitoly se poté zabývá článkem 18 Listiny, který zakotvuje právo na azyl, a popisuje jeho vliv na ochranu žadatelů o azyl. Poslední kapitola diplomové práce je věnována připravovaným změnám, které mají modifikovat azylové směrnice a Dublinské nařízení.